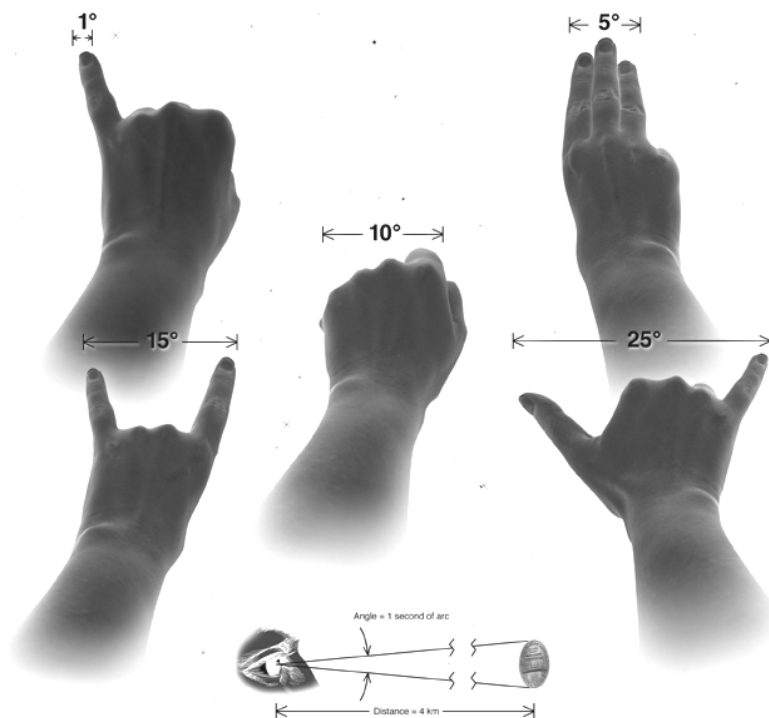

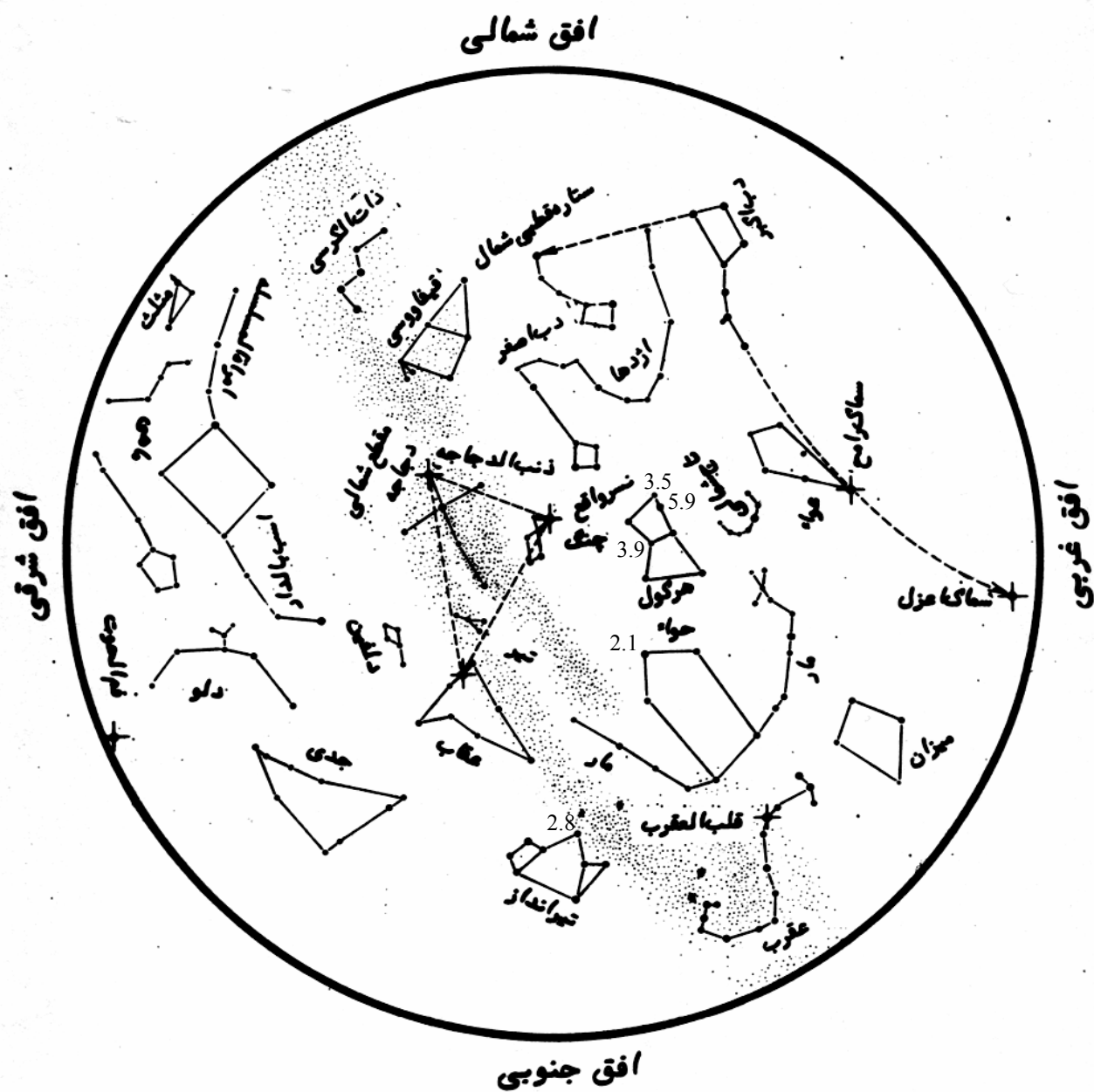
صورت‌های فلکی و نقشه آسمان

تهیه و تنظیم: محمد مهدی مطیعی

اگر در یک شب کاملاً تاریک و بدون نور ماه، در خارج از شهر و در هوایی عاری از آلودگیهای نوری و جوی به آسمان نگاه کنید، تعداد بسیار زیاد ستارگان شما را متحیر خواهد ساخت. ستارگان چنان در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند که با متصل کردن گروهی از آنها به هم می‌توان اشکال مختلفی را به وجود آورد. گذشتگان ما نیز هنگامی که به آسمان چشم می‌دوختند چنین کاری را انجام دادند و هر گروه از ستارگان را به گونه‌ای به تصویر کشیدند که شکل انسان، حیوان و یا یک شیء را تداعی می‌کرد. به هر گروه از این ستارگان یک صورت فلکی می‌گویند. یکی از مهمترین کاربردهای صورت فلکی استفاده از آنها برای آدرس‌دهی در آسمان است. به عبارت دیگر از صورت‌های فلکی می‌توان به عنوان نقشه آسمان استفاده کرد. در زیر نقشه‌های آسمان نیمکره شمالی برای هر ماه از کتاب "ستاره و سحابی" ارائه شده است. برای استفاده از این نقشه‌ها، ابتدا با توجه به تاریخ (فصل یا ماهی از سال که در آن قرار دارید) نقشه مورد نظر را انتخاب نمایید. سپس شمال آسمان را بیابید و نقشه را به گونه‌ای بالای سر خود ببرید که شمال آن بر شمال آسمان منطبق گردد. پس از آن سعی کنید ستارگان صورت فلکی موجود در نقشه بر ستارگان نظیرشان در آسمان منطبق گردند. برای آنکه این کار راحتتر صورت پذیرد، از ستارگان پر نورتر آسمان استفاده کنید. سعی کنید ستارگان صورت فلکی دیگر را با توجه به موقعیت ستارگانی که صورت فلکی آنها را یافته‌اید مشخص سازید. با تمرین بیشتر و مشاهده آسمان در طول سال می‌توانید اکثر صورت‌های فلکی را بدون نقشه نیز بیابید و نام آنها را به خاطر بسپارید.

شکل زیر نحوه استفاده از دست و انگشتان را برای درجه‌بندی آسمان نشان می‌دهد:

آسمان شب در ماه اوت (دهم مرداد - نهم شهریور)

آسمان شب در ماه اکتبر (نهم مهر - نهم آبان)

